

Bærekrafts- rapport

20

24

**Vi skal være
på høgget
– også på
bærekraft**

Grande satte virkelig fokus på miljø og bærekraft etter at vi laget vår første miljøredegjørelse i 1997.

Dette var starten på et arbeid som har resultert i at vi var den første miljøfyrtårnsertifiserte bedriften i norsk trevarebransje, og at vi har Svanemerket på store deler av vårt produktspekter. Vi har ingen planer om at det skal stoppe her.

Selv om vi jobber med en miljøvennlig råvare, jobber vi alltid for å bli bedre. Ressursutnyttelse og sirkulære prosesser er fokusområde for oss, og er en sentral del av produktutviklingen vår.

Vi er en bedrift som er på høgget, og engasjerte i 2022 en masterstudent fra energi- og miljøstudiet ved NTNU for hjelpe oss videre i arbeidet mot FNs bærekraftsmål. Vår aller første bærekraftsrapport for 2022 var resultatet av hennes arbeid.

I 2023 ansatte vi en egen bærekraftsansvarlig for å sørge for at denne jobben føres videre.

Vår oppdaterte rapport oppsummerer alle tall fra 2023, men også relevante opplysninger for hva som har skjedd så langt i 2024.

Tallene oppdateres årlig, mens annen info kan oppdateres oftere. Du vil alltid finne den nyeste rapporten på vår nettside.

Vi har alle et ansvar – vi skal ta vår del av det og være på høgget – også på bærekraft.

Torbjørn Hjelden
Daglig leder

GRANDE FABRIKKER

Ingvild Voldset
Leder for bærekraft

GRANDE FABRIKKER

Anita Løvik
Daglig leder

GRANDE INTERIØR

HVA GJØR VI?

Grandes historie går tilbake til 1954. Grande består i dag av Grande Fabrikker og Grande Interiør. Grande Fabrikker produserer møbler i høy kvalitet med funksjonelt design. Grande Interiør er totalleverandør til skole, barnehage, helsevesenet, kontor, konferanserom og helsesektoren.

INTERESSENTER

Kunder Beboere i Innfjorden og Rauma
Det offentlige Ansatte

STED

Innfjorden
Rauma,
Norge

ANSATTE

46

MILJØ SERTIFISERINGER DOKUMENTASJON

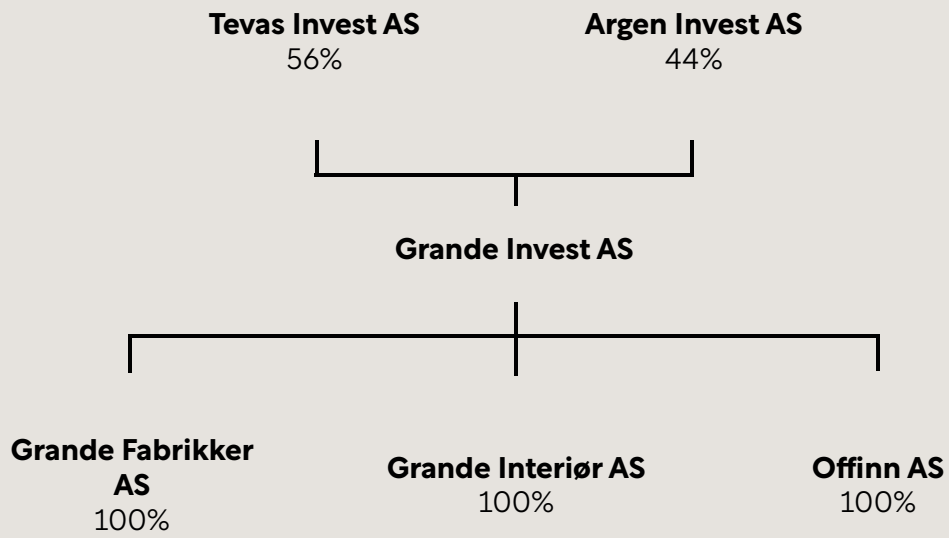

Miljøfyrtårn®

Grønt Punkt Norge

EIERSTRUKTUR

Kvalitet langs hele linja

Grandes historie går tilbake til 1954. «Dei begynte i ei enkel brakke med grunnflate på 150 m². Der brakka stod, står det i dag ei bygning med samla areal som er 80 gonger så stort som det opprinnelige». Slik står det i boka som vart laga til Grandes 50-års jubileum i 2004. Etter enda to tiår har Grande fortsatt å utvikle seg både med nytt påbygg og moderne teknologi.

Vårt mål om å skape de beste arbeids- og læringsmiljøene ivaretas av godt kvalifiserte medarbeidere som er stolte av de produktene og løsningene vi leverer.

Alt fra tilbud til ferdig produkt gjøres av våre medarbeidere i eget hus. Vi mener dette er viktig for å kvalitetssikre hele verdikjeden. Produksjon i Norge er mulig gjennom økt grad av automatisering og smarte konstruksjoner, og våre prosjektledere samarbeider tett med kundene for å komme frem til de beste løsningene.

Grande har både sosial og miljømessig bærekraft høyt på dagsorden. Allerede i 1998 ble det første styringsdokumentet for bedriftens miljøarbeid laget. Her foretas årlige revisjoner som følges opp av bedriftens ansatte. Dette omfatter alt fra valg av råvarer, produksjonsprosesser og avfallshåndtering mm. Vi er medlem av Grønt Punkt, og i 2009 ble bedriften som den første i Rauma kommune sertifisert som Miljøfyrtårn. Sertifiseringen ble fornyet i 2012, 2015, 2018, 2021 og 2024. Flere av våre møbelsier er svanemerket.

Fokus på bærekraft

Grande har vært leverandør av skolemøbler siden oppstarten i 1954, noe som betyr at vi har tilpasset oss endringene som markedet har krevd i over 70 år.

Etter hvert har miljøaspektet kommet sterkere og sterkere inn i bildet, og allerede i 1997 ble bedriftens første miljøredegjørelse utarbeidet.

I 2009 ble bedriften som første bedrift i Rauma kommune sertifisert som Miljøfyrtårn.

I 2018 tok vi steget og fikk en stor del av produktene våre svanemerket. Svanemerket er en av verdens strengeste miljømerkeordninger, og produkter som inneholder miljøgifter har ikke mulighet for å bli svanemerket. I prosessen måtte flere av innsatsfaktorene byttes ut for at produktene skulle bestå kravene.

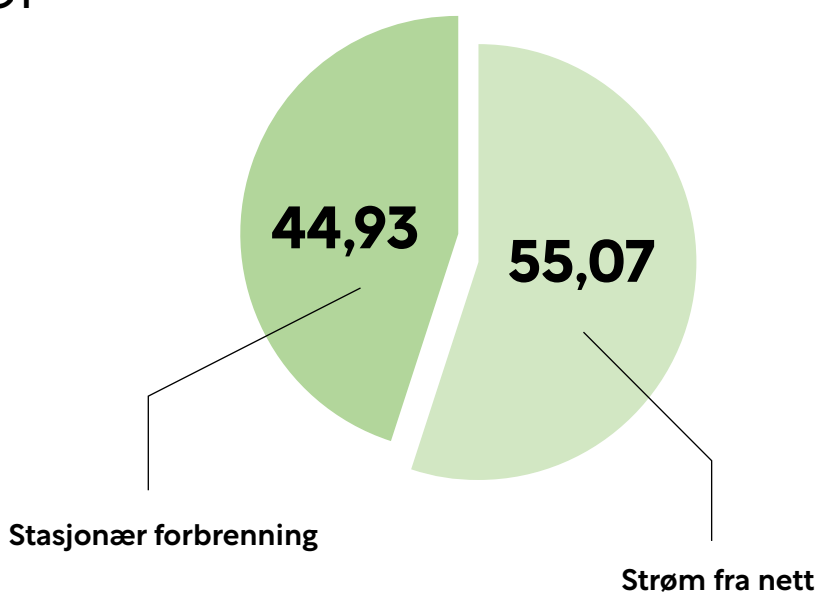
I 2022 ble ytterlig flere produkter svanemerket, og i 2024 bestod vi enda strengere krav fra Svanemerket. Våre lisenser er nå godkjent i henhold til Svanemerkets kriteriegenerasjon 5.

Vår klimapåvirkning

Med unntak av flisfyring til oppvarming benytter Grande kun elektrisk kraft som energikilde. Som kjent er norsk elektrisk kraft en av verdens reneste energikilder. Sett i et større perspektiv er likevel vannkraft en begrenset energikilde, og Grande arbeider derfor for et lavest mulig strømforbruk. Energiøkonomisering er også god bedriftsøkonomi, og det arbeides for å holde forbruk så lavt som mulig. En stadig nyere og mer moderne maskinpark hvor motorer og aggregater stopper automatisk så snart de ikke er i bruk, medfører også bedre energiutnyttelse.

ENERGI

Forbruk av drivstoff rapportert under stasjonær forbrenning er omregnet til kWh med følgende omregningsfaktor: Biobrensel: 4,5 kWh/kg hentet fra miljødirektoratet.

Avkapp, flis og annet treverk males opp og lagres i flissilo. Herfra går den inn i fyrkjelen og brukes som energikilde til oppvarming av fabrikken. Siloen fungerer som et magasin, som fylles opp i sommerhalvåret og «tappes» ned i vinterhalvåret. Bedriften er på denne måten 100% selvforsynt med energi til oppvarming av lokalene. Dette tilsvarer ca. 1 GWh per år.

Ca. 95% av møblene som produseres ved Grande sendes med Schenker og Venås AS. Begge har en svært bevisst miljøprofil, og jobber aktivt for å redusere utslipp. Våre transportører benytter biler med Euro 6 motor eller bedre. Det arbeides hele tiden for å utnytte lastekapasitet maksimalt. Pakkemetoder vurderes ofte ut fra forsendelsesmåte for å spare emballasjeressurser. Likeså arbeides det for en best mulig utnyttelse av lastekapasitet gjennom samsendinger og direkteleveranser. Dette er også økonomisk motivert da både emballasje og frakt er store poster på kostnadssiden.

TOTALT KLIMAGASSAVTRYKK

111,32

UTSLIPP BIOGENT CO₂

264

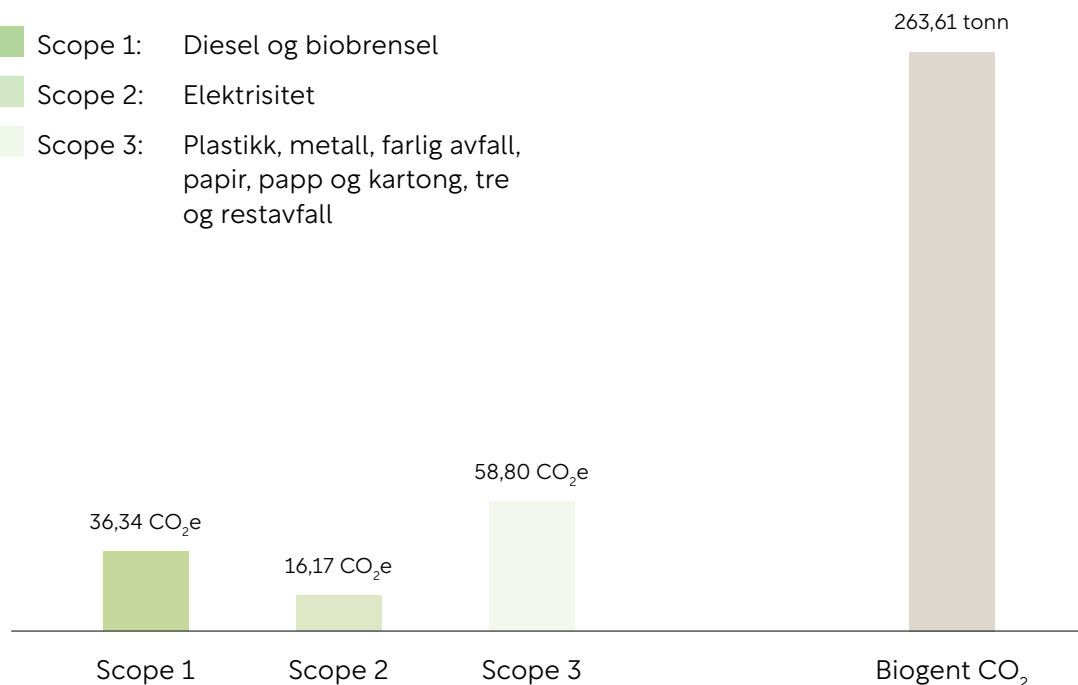
I 2024 oppdaterte miljøfyrtårn sitt klimaregnskap i henhold til GHG protokollen, noe som medførte endringer i beregningsmetodikk og utslippsfaktorer. Endringen medfører at vi i klimaregnskapet nå skiller mellom CO₂-utslipp som kommer fra dyre- og planteriket separat fra scope 1, 2 og 3. I Scope 3 inkluderer «produksjonsutslipp fra biobrensel» kun utslipp fra produksjonen av biobrenselet. Det totale utslippet fra virksomheten er ikke lengre bare ett tall, det er både tallet for biogent CO₂ og det totale tallet for scope 1, 2 og 3.

Metodikken er endret med tilbakevirkende kraft, slik at alle klimaregnskap fra tidligere rapporteringsår kan sammenliknes med nye klimaregnskap.

<https://www.miljofyrtarn.no/oppdatert-klimaregnskap/>

KLIMAGASSUTSLIPP

- Scope 1: Diesel og biobrensel
- Scope 2: Elektrisitet
- Scope 3: Plastikk, metall, farlig avfall, papir, papp og kartong, tre og restavfall

ESG

Environment/ Social/Governance

KLIMA & MILJØ

Energiforbruk
Produksjon
Redusere avfall

SAMFUNNS- ANSVAR

Samfunnsbidrag lokalt
Kursing
Lærlinger
Sikkerhet og arbeidsmiljø

EIERSTYRING

Kvalitet
Sertifiseringer
Samarbeid og innovasjon

Bærekraftsmål	ESG	Mulighet
Stoppe klima- endringene	E1	Redusere utslipp
	E2	
	E3	Redusere energiforbruk
Ansvarlig forbruk og produksjon	E4	Sirkulær økonomi
	E5	
	E6	
	E7	Rapportere på bærekraft
Anstendig arbeid og økonomisk vekst	S1	Anstendig arbeidsmiljø
	S2	
	S3	
	S4	
	S5	Arbeidsutvikling
	S6	Mangfold og likestilling
	G1	Resultater
G2		
Bærekraftige byer og lokalsamfunn	G3	Samfunnsansvar og bidrag til lokalsamfunnet
	G4	
	G5	

Grandes bærekraftsrapport hjelper oss med en bevisstgjøring rundt hvor langt vi har kommet i jobben mot å få en mer bærekraftig produksjon og drift. Rapporten beskriver hvordan våre produkter og tjenester bidrar til bærekraftig utvikling og hvordan vi fremover jobber med å minimere faktorer som påvirker miljøet på en negativ måte. Nedenfor har vi kortfattet satt opp våre mål sett i sammenheng med ESG; miljø-, sosiale og forretningssetetiske forhold som videre vil for-dypes i henhold til FNs bærekraftsmål.

KPI	Mål 2025	2024	2023	2022	2021
Totalt klimagassutslipp (i tonn CO ₂)	350	–	374,93	362,29	385,36
Utslipp per million kr i omsetning	3,5	–	4,03	3,59	4,25
Energiforbruk pr m ² (kWh/m ²)	135	–	140,55	145,89	148,02
% sorteringsgrad på avfall	70 %	–	68,84 %	63,76 %	65 %
Redusere totalt avfall (kg)	54 000		58 365	54 780	65 620
Andel solgte gjenbrukte møbler	Ha en god løsning for salg og reparasjon av møbler på nettside	Starte prosessen	–	–	–
Kontinuerlig utvikle oss		Resertifisering Miljøfyrtårn	Ansatt med ansvar for bærekraft	Internship bærekraft	–
Fornøyde ansatte (1–5)	4	Utføre måling og medarbeider-samtale med alle	Begynne jobb med måling	–	–
% sykefravær	5,9 %	–	6,7 %	8,66 %	6,5 %
Yrkesskader på fabrikken	0	1	–	–	–
Nedetid pga arbeidsskade (dager)	0	0	0	0	0
Antall ansatte på kurs i løpet av året	5	4	3	–	–
% kvinnelige ansatte	25 %	23,91 %	23,91 %	–	14 %
Økt profitt (mill kr)	120	–	93,8	100,9	90,9
Fornøyde kunder (1–5)	4	Utføre måling	Begynne jobb med måling	–	–
% av budsjettet til lokale aktører	0,5 %	–	–	–	–
Kontroll på leverandørkjeden	Kun miljøsertifiserte leverandører	Kun miljøsertifiserte leverandører	Kun miljøsertifiserte leverandører	–	–
I front på bærekraft i bransjen	Ha en god løsning for salg og reparasjon av brukte møbler.	Ansatt med ansvar for bærekraft	–	Bærekraftsrapport 2021	–

Interessentanalyse og en dobbelt vesentlighetsanalyse

Interessenter	Interesse i prosjektet	Bærekraftsmål	Viktighet (A, B, C)
Ledelsen	Skape merverdi og god økonomi, effektiv drift	8, 12	A
Lokalsamfunn	Arbeidsplasser, ivareta kulturarv og tradisjoner	8, 11	B
Ansatt	Robuste og godt dokumenterte produkter, lang levetid	8, 11	A
Kunder	Robuste og godt dokumenterte produkter, lang levetid	12, 13	A
Leverandører	Langsiktige avtaler, bærekraft i hele verdikjeden	12	B
Entreprenører	Robuste og godt dokumenterte produkter	12, 13	B

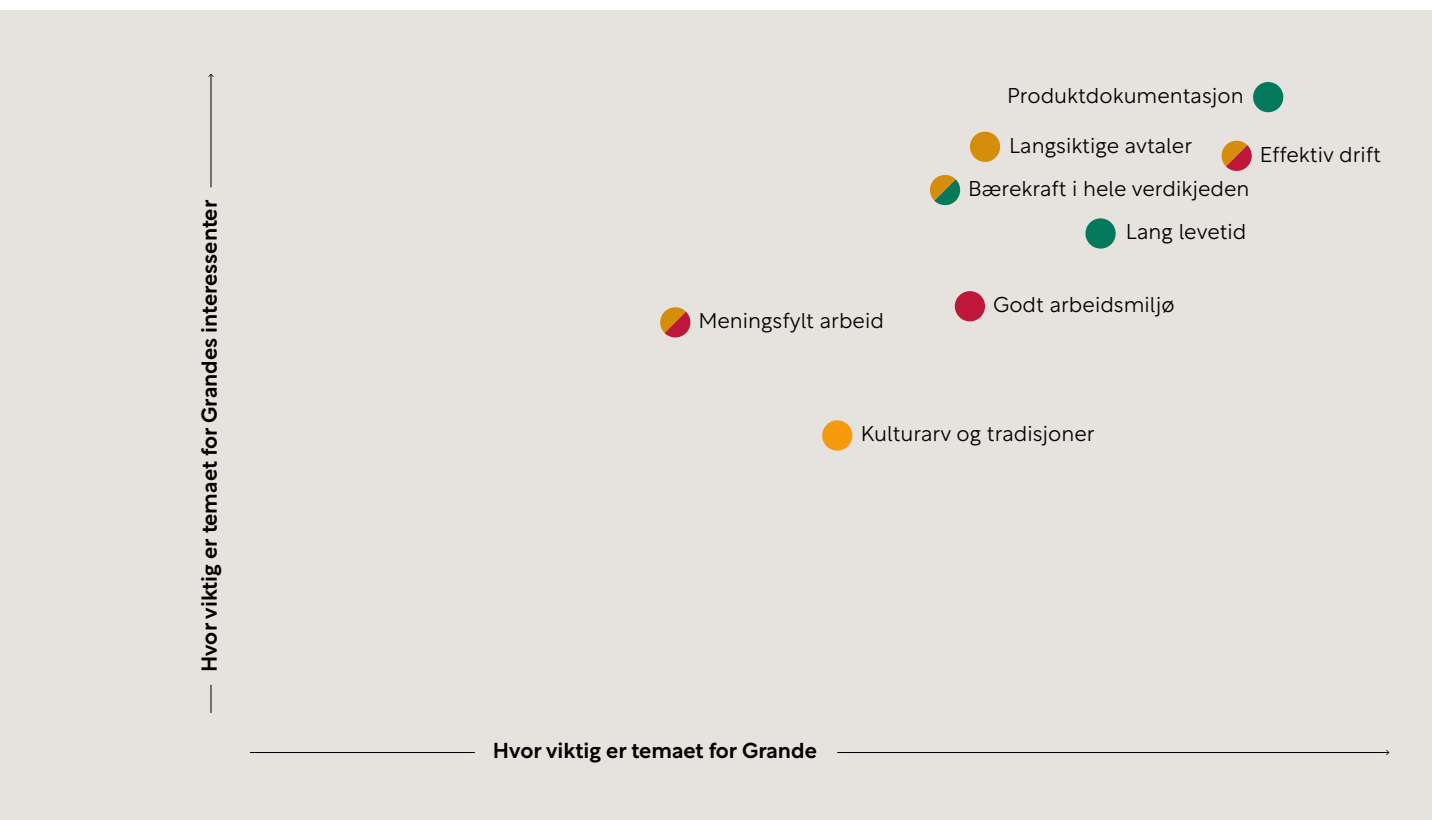
Vesentlighetsanalyse

Basert på interessentanalyse har vi laget en forenklet vesentlighetsanalyse som kartlegger hva som er viktig for Grande og Grandes interessenter. Her knyttes interesse i prosjektet sammen med de fire bærekraftsmålene som er mest relevante for Grande.

n forenklet analyse

Holdning til prosjektet (1-6)	Innflytelse (høy, middels, lav)	Strategier for å redusere hindringer eller oppnå støtte
1	Høy	Konkrete strategier, rapportering av resultat, involvering
2	Middels	Rekruttering, økonomiske bidrag til lokale foreninger, redusere miljøutslipp lokalt
1	Høy	Opplæring, inkludering
1	Høy	Produktmerking, sertifisering, tilpasning
1	Middels	Bevist forhold til leverandører, kontroll og gode rutiner
1	Høy	Produktmerking, sertifisering

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Her kan du lese om hvordan Grande bidrar til å nå noen av målene som er relevante for oss og hva vi ønsker å forbedre oss på.

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

VÅRT BIDRAG

- Velge bærekraftige leverandører inn i verdikjeden
- Meningsfylt arbeid i et godt og inkluderende arbeidsmiljø

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

VÅRT BIDRAG

- Selger gode og godt dokumenterte produkter
- Ivareta kulturarv og tradisjoner gjennom god håndverksmessig utførelse og videre fagopplæring
- Initiativ til aktiviteter og tiltak i lokalsamfunnet

Ansvarlig forbruk og produksjon gjennom å sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre.

VÅRT BIDRAG

- Reduserer egne avfallsmengder og øker sorteringsgrad for avfall
- Innkjøp fra bærekraftige leverandørkjeder vha. Svanemerking
- Trygg og forsvarlig håndtering av farlig avfall
- Rapportering av eget bærekraftsarbeid

Å handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.

VÅRT BIDRAG

- Har miljøvaredeklarasjon EPD for egne produkter for å dokumentere utslipp
- Føre klimagassregnskap for virksomheten gjennom Miljøfyrtårn
- Redusere energibehov av fabrikk med selvforsynt varme

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Grande Fabrikker bidrar til å opprettholde et levende og lokalt forankret næringsliv med anstendig arbeid, videreføring av kulturarv og godt håndverk. Vi har fokus på god opplæring av våre ansatte og kvalitet står i fokus i våre produkter. Dette sammen med et godt og sikkert arbeidsmiljø, god relasjon til og tillit fra våre kunder, er det som gjør at Grande fortsatt lever som en seriøs produsent etter snart 70 år i bransjen.

For å inkludere de unge i arbeidslivet tilbyr vi fagopplæring og sommervikariat. Vi har god kommunikasjon med læringsplattformene i nærmiljøet og har deltatt som bedrift i blant annet innovasjonscamp for ungdomsskoleelever og elevbedrift for videregående elever. Slik bidrar Grande med å styrke yrkesfaglig interesse og å tidlig engasjere unge i arbeid.

For å fremme bærekraftig vekst er vi opptatt av å velge miljøvennlige og bærekraftige bedrifter inn til verdikjeden. Dette gjør vi ved å sette krav til våre leverandører og svanemerke produkter der det er mulig. I vår katalog kan kunden se hvilke produkter som er svanemerket og slik gjør vi det mulig å gjøre miljøvennlig valg i kjøp av produktene våres.

Bærekraft handler også om å vise mål om forbedring. Her har vi sett for oss hvilke punkter vi ønsker å strekke oss etter når det kommer til anstendig arbeid og økonomisk vekst.

GRANDE ØNSKER Å:

Ha en etablert kultur for innovasjon og kontinuerlig forbedring i bedriften. Vi følger med på nye løsninger og ideer hva gjelder kvalitet, bærekraft og miljø og ønsker alltid å tilpasse oss heretter.

Delta i og heie frem initiativ tatt andre steder i verdikjeden. Dette skal vi få til ved i enda større grad oppfordre leverandører til bærekraftig produksjon slik at det skapes konkurranse i leverandørkjeden om å produsere de mest bærekraftige produktene.

Ta inn personer med behov for arbeidstrening ved å gi arbeid og opplæring til unge og andre som har falt utenfor. Vi har ett mål om å i større grad ta inn lærlinger.

Bidra til å gjøre yrkesfag mer attraktiv for kvinner. Statistikk fremlagt av SSB fra 2021 viser at Norge er blant landene med lavest kvinneandel i yrkesfagene¹. For å bryte mannsdominansen på fabrikken vil vi bidra med å øke interessen for fagbrev og yrkesfag blant jenter i skolen.

1) <https://www.ssb.no/utdanning/videregaende-utdanning/artikler/norge-blant-landene-med-lavest-kvinneandel-i-yrkesfag>

Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Som lokal bedrift har vi et ansvar for å bidra til et varmere og mer inkluderende samfunn i nærområdene. Grande er en familieeid trevarebedrift med tradisjoner helt tilbake til 1954 i lokalmiljøet i Rauma. Her bidrar vi til arbeidsplasser og et levende lokalsamfunn i Innfjorden. Lokalt eierskap og tilhørighet til lokalomgivelsene har bidratt til boligbygging i Innfjorden og at vi dermed holder på beboerne i bygda.

Vi oppfordrer til initiativ til aktiviteter og tiltak i lokalområdene ved å støtte lokale idretts- og kulturlag. Bl.a. Støtter vi Rauma Innfjorden speidergruppe, Innfjorden idrettslag med nye drakter i tillegg til kulturbegivenheter som Norsk fjellfestival og RaumaRock. Dette er arenaer der mennesker i alle aldre kan sosialiseres og samles som bidra til et varmere og mer inkluderende samfunn.

Videre har vi et godt samarbeid med kommunen gjennom Nordveggen som er eid av kommunen, næringslivet og tre kunnskapsparter. I to sommere har vi deltatt i «Romsdalen Internship» der studenter fra forskjellige steder med forskjellige utdanninger blir ansatt i næringslivet i Romsdalen. Dette bidrar til å fremme lokalområdene som en attraktiv arbeidsplass for unge.

Vi ivaretar lokalmiljøet på forsvarlig vis ved avfallshåndtering og redusert utslipp fra fabrikk. Alt avfall blir sortert og levert til miljøstasjon for videre sortering og håndtering. Trevirke beholder vi selv til forbrenning til varmeenergi og reduserer med det behovet for elektrisitet.

Det er viktig for oss at Grande er en positiv bidragsyter i lokalmiljøet i Rauma og ikke minst i Innfjorden. Dette er målene vi har satt oss for å opprettholde og utvikle det gode lokalsamfunnet.

GRANDE ØNSKER Å:

Kontinuerlig forbedre oss på de negative påvirkninger vi har på lokalmiljøet i form av utslipp og avfall.

Gjøre det vi kan for å sikre Raumas naturarv ved å støtte initiativ til å verne naturområder, øke bevissthet rundt naturens skjørhet og å selv redusere vårt miljøfotavtrykk.

Fortsette med å støtte lokale kultur- og idrettsorganisasjoner for et deltakende, bærekraftig og integrerende samfunn.

Ansvarlig forbruk og produksjon

Som møbelprodusent har Grande et ansvar for ansvarlig produksjon. Vi jobber med å redusere svinn i vår produksjon gjennom grundig dokumentering av avfall og hva produktene våre består av. I tillegg til å være en miljøgevinst er reduksjon av emballasje økonomisk for bedriften. Dette er våre fokusområder for kostnadseffektive og trygge emballaseløsninger;

- Egen transport av møbler til lokale leveringer da vi emballerer lettere enn eksterne transportører
- Emballasje gjenbrukes der det er mulig
- Standardisering av emballasje for å unngå risiko for svinn
- Grande er medlem av Grønt Punkt

I henhold til FNs bærekraftsmål må vi redusere overforbruket ved å gjøre mer med mindre ressurser². Vårt viktigste bidrag her er å lage møbler av god kvalitet som skal vare lenge. I tillegg er en stor andel av våre produkter svanemerket. Svanemerkede produkter må innfri strenge krav til kjemiske stoffer og sertifisert trevirke som tyder på at våre produkter er godt dokumentert miljøvennlige i henhold til sertifiseringens retningslinjer.

Over tid har Grande som mål å optimalisere verdikjeden og transformere vår forretningsmodell slik at ressursbruken blir minimal, og at mest mulig av ressursene som er utvunnet blir utnyttet og gjenbrukt. Det langsiktige målet er en sirkulær forretningsmodell og tiltakene under beskriver vår vei dit.

GRANDE ØNSKER Å:

Redusere andel restavfall med 15% i 2025 i forhold til 2021 for bedre utnyttelse av ressurser ved kontinuerlig fokus på sortering av avfall. Vi vil da ha restavfall på under 20 000 kg i året.

Unngå plastikk der det er mulig i produksjon, forpakning og transport. Plastikk bidrar til forurensning av hav og mikroplastproduksjon og må unngås der det er mulig. Vi vil derfor vurdere alternative, helst gjenbrukbare, emballaseløsninger for å redusere plastikkbruk.

Begynne prosessen av en sirkulærøkonomisk forbruksmodell. Det vil si i større grad tilby tilbakelevering av møbler for reparasjon, gjenbruk og reproduksjon. Fokus på vi produksjon og sammensetning av møblene våre vil være viktig med tanke at mest mulig av møbelet skal kunne brukes på nytt uten for stor skade på materialet.

2) <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/ansvarlig-forbruk-og-produksjon>

Stoppe klimaendringene

Som bedrift har Grande ansvar for å redusere sitt CO₂ avtrykk for å bidra med å stanse klimaendringene. Gjennom Miljøfyrtårn sitt digitale verktøy beregner vi våre årlige utslipp. På denne måten kan vi se vårt avtrykk og hvor det er nødvendig å sette inn tiltak. Grande har hatt en årlig nedgang siden 2019 og har ett mål om å fortsette med dette.

Vi har god dokumentasjon av klimagassregnskap fra produksjon og virksomhet ved å være medlem av miljøfyrtårn og rapporterer til dem om våres forbruk og utslipp.

Tre av bedriftens medarbeidere er kurset og sertifisert for å utarbeide EPD-deklarasjoner på produktene som leveres. Dette er deklarasjoner som viser produktene sitt miljøregnskap fra vugge til grav.

For å redusere energibehovet i fabrikkene har vi selvforsynt varme til for å kunne frigjøre elektrisitet til andre behov i det grønne skiftet. Her har vi installert måler som registrerer produksjon og forbruk og i 2021 ble det installert sponradar som overvåker nivået på sponmengden i flissiloen. Slik kan vi oppnå økt bevissthet rundt og redusere energiforbruket vårt til oppvarming. Energibesparelser ser vi også drar økonomiske fordeler.

GRANDE ØNSKER Å:

Kontinuerlig redusere egne utslipp forbundet med produksjon, innkjøp og transport. Dette ved å blant annet oppfordre leverandører til lavutslipp utvinning og transport.

Klimatilpasse egen fabrikk for å redusere energibruken blant annet ved å vurdere LED – belysning av fabrikk. Dette har vi allerede gjort på noen av kontorene i tillegg til å installere automatisk slukking i rom som ikke brukes.

Redusere utslipp i transportsektoren ved å oppdatere bilparken med lavt utslippnivå. Når løsningene blir gode nok vil vi benytte oss av elbiler og på langsikt ha en fossilfri bilpark.

På langsikt lage en fast stilling der hovedoppgaven vil være fokus på bærekraft. Da vil vi alltid kunne være på høgget, også når det gjelder miljø.

Dette er Grandes bærekraftrapport og en del av vår prosess mot en mer bærekraftig produksjon og drift. Med denne rapporten ønsker vi å inspirere oss selv og andre til bærekraft og med erfaring over tid har vi og som mål og heve ambisjonsnivået. Vi ønsker derfor tilbakemeldinger, innspill og ideer på hvordan vi kan forbedre oss som bedrift.

GRANDE.